

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/9/2025
Identifikačné číslo spisu:	7723200062
Dátum vydania rozhodnutia:	24.02.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Zemková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:7723200062.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne V. P., narodenej XX. H. XXXX, T., T. Č.. XXXX/XXX, zastúpenej JUDr. Antonom Wagnerom, advokátom, Humenné, Kudlovská č. 1, proti žalovanému HATAFARM s.r.o., Hatalov č. 172, zastúpenému JUDr. Slavomírom Kučmášom, advokátom, Michalovce, Plynárenská č. 1, o nahradenie prejavu vôle, vedenom na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 7C/2/2023, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3Co/45/2024 z 9. mája 2024, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. značky 3Co/45/2024 z 9. mája 2024 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie a rozhodnutie.

Odôvodnenie

Rozhodnutie súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu

1. Okresný súd Michalovce (ďalej aj „okresný súd“, „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 7C/2/2023-71 z 11. októbra 2023 žalobu zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobkyňi v celom rozsahu.

2. Uvedeným rozsudkom rozhodol súd prvej inštancie o žalobnom návrhu žalobkyne, ktorá sa domáhala nahradenia prejavu vôle k uzavretiu kúpnej zmluvy. Výrok o trovách konania odôvodnil súd prvej inštancie § 255 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“ aj „CSP“) a úspešnému žalovanému priznal náhradu trov konania v celom rozsahu.

3. Proti tomuto rozsudku vo výroku o trovách konania podala včas odvolanie žalobkyňa. Žiadala, aby súd zmenil rozsudok vo výroku o trovách konania a aby nepriznal žalovanému náhradu trov konania vzhľadom na zvláštne a výnimočné okolnosti predmetného prípadu hodné osobitného zreteľa, keď uviedla, že dôvodom odchýlky od zásady zodpovednosti za výsledok sú okolnosti v jej sociálnych pomeroch, lebo v súčasnosti je poberateľkou starobného a vdovského dôchodku vo výške 742 eur, z ktorého platí mesačný predpis platieb za byt v sume 93 eur, za dodávku elektriny mesačne v sume 20,40

eur, za dodávku plynu vo výške 8,30 eur, poplatok za telefón mesačne 30 eur, úhrady za lieky priemerne štvrťročne 60 eur a ďalšie výdavky na stravu, nákup potravín, obuvi, oblečenia, drogérie priemerne mesačne okolo 350 eur, ktoré uviedla aj v pripojenom tlačive pre dokladovanie pomerov. Za ďalší dôvod na odstránenie neprimeranej tvrdosti vo vzťahu k nej, označila ten, že nepriznaním náhrady trov konania by nebola neprimerane dotknutá majetková sféra žalovaného, pretože je vlastníkom alebo podielovým spoluvlastníkom stoviek nehnuteľností. Podľa jej názoru žalovaný odkúpil spoluvlastnícke podiely v rozpore s Občianskym zákonníkom a bez uplatnenia predkupného práva zo strany predávajúcich.

4. Na základe podaného odvolania odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o trovách konania ako aj konanie mu predchádzajúce podľa § 379 v spojení s § 380 C.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania postupom podľa § 385 C.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je dôvodné, uznesením zmenil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania tak, že nepriznal stranám sporu právo na náhradu trov konania na súde prvej inštancie, ako aj na odvolacom súde.

Dovolanie žalovaného

5. Proti predmetnému uzneseniu krajského súdu podal dovolanie žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“), ktorého prípustnosť aj dôvodnosť vyvodzoval z § 420 písm. f) CSP navrhujúc, aby dovolací súd v zmysle § 449 a § 450 CSP zrušil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a vrátil vec súdu na nové konanie a rozhodnutie, alebo alternatívne, aby dovolací súd v zmysle § 449 ods. 3 CSP napadnuté uznesenie zmenil tak, že potvrdí rozsudok súdu prvej inštancie sp. zn. 7C/2/2023 z 11. októbra 2023 a prizná žalovanému náhradu trov odvolacieho konania vo výške 100 % voči žalovanej. Zároveň žalovaný žiada, aby súd priznal žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania vo výške 100 % voči žalobkyni.

6. Žalovaný dovolanie odôvodnil tým, že uznesenie odvolacieho súdu je postihnuté vadou podľa § 420 písm. f) CSP, lebo mu súd nesprávnym procesným postupom ako strane znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces, a to predovšetkým v postupe odvolacieho súdu, ktorý je v rozpore s čl. 2 bod 1, 2 a 3 a čl. 6 ods. 1 a čl. 9 Základných princípov CSP, ako aj v postupe odvolacieho súdu v rozpore s § 386 písm. d), § 387 ods. 3 a § 393 ods. 2 a 3 CSP.

7. Dovolateľ vyčíta absenciu náležitého a presvedčivého odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu a tým súvisiace porušenie predvídateľnosti rozhodnutia. V odôvodnení rozhodnutia sa podľa žalovaného odvolací súd žiadnym spôsobom nevysporiadal s jeho argumentáciou, ktorou poukazoval na nedostatky odvolania, ktoré mali byť podľa jeho názoru v zmysle § 386 písm. d) CSP dôvodom pre odmietnutie odvolania. Odvolací súd svojím konaním porušil základné právo žalovaného na spravodlivý proces a to nielen nedostatočným odôvodnením rozhodnutia v tejto časti, ale aj samotným rozhodnutím o odvolaní (v neprospech žalovaného) bez preskúmania splnenia základných náležitostí, ktoré ukladá priamo zákon.

8. Skutočnosť, že odvolací súd svojím konaním porušil základne právo žalovaného na spravodlivý súdny proces preukazuje aj obsah a kvalita odôvodnenia rozhodnutia. Civilný sporový poriadok priamo stanovuje náležitosti odôvodnenia rozhodnutia. Jednou z podstatných náležitostí odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu v zmysle § 393 ods. 2 CSP je aj uvedenie podstatného zhrnutia skutkových tvrdení a právnych argumentov strán v odvolacom konaní. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí ani len nespomenul žiadny z argumentov žalovaného uvedených vo vyjadrení žalovaného z 8. januára 2024, nie to ešte, aby ich posúdil a odôvodnil prečo sa s nimi nestotožňuje.

9. Dovolateľ uviedol, že odvolací súd odôvodnil použitie § 257 CSP len v bode 12. uznesenia, a to tým, že dôvody hodné osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov úspešnej strane spočívajú v porušení predkupného práva žalobkyne, čo je z pohľadu dovolateľa nedostačujúce. Žalovaný sa do súdneho sporu

dostal zavinením žalobkyne, rovnako tak k zamietnutiu žaloby došlo z dôvodu, že žalobkyňa si žalobou uplatnila plnenie, na ktoré nemala zákonný nárok. V tejto veci je potrebné prihliadať najmä na skutočnosť, že žalobkyňa bola už v čase podania žaloby zastúpená advokátom. Advokát, ako osoba oprávnená poskytovať právne služby, už v čase podania žaloby mal mať vedomosť o tom, že žalovaný rozsah nezodpovedá rozsahu, ktorý prislúcha nároku žalobkyni. Následkom chybného vymedzenia žalobného nároku došlo k zamietnutiu žaloby, čím vznikli žalovanému zbytočne vynaložené trovy konania. Žalovaný v záujme chrániť svoje práva a právom chránené záujmy v konaní vynaložil všetko úsilie na to, aby nedošlo k porušeniu jeho práv. Zároveň poukázal aj na skutočnosť, že žalobkyňa nevzala žalobu späť ani v momente, keď sama uznala, že žalovaný nárok je nesprávne definovaný.

10. Odvolací súd síce v rozhodnutí uviedol, že zmena rozhodnutia súdu prvej inštancie spočíva v dôvodoch hodných osobitného zreteľa, avšak tieto definoval iným spôsobom ako žalobkyňa. Skutočnosť, že zmena prvoinštančného rozhodnutia je odôvodnená skutočnosťou, ktorú žalobkyňa v odvolaní neuviedla, je z pohľadu dovolateľa v rozpore so základnými zásadami Civilného sporového konania. Odvolací súd totiž v uvedenom prípade nielen že rozhodoval o odvolaní, ktoré neobsahovalo zákonom stanovené náležitosti, ale rozhodol na základe skutočností, ktoré odvolateľka vo svojom odvolaní neuviedla.

11. Konanie odvolacieho súdu tak odporuje prejednávaciemu princípu, ktorý sa uplatňuje v Civilnom sporovom konaní. V súvislosti s prejednacím princípom vychádza konajúci súd pri rozhodovaní primárne z dôkazov a tvrdení strán sporu. Dovolať má za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu, na základe ktorého dospel k záveru, že existencia dôvodov hodných osobitného zreteľa podľa § 257 CSP spočíva v porušení predkupného práva aj napriek skutočnosti, že žiadna zo strán túto skutočnosť neuviedla, odporuje tomuto princípu. Svojím konaním odvolací súd porušil aj zásadu kontradiktórnosti konania a v súvislosti so značným odklonom od skutočností, ktoré uviedla žalobkyňa vo svojom odvolaní. Existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa podľa § 257 CSP podmienil súd iným dôvodom ako uviedla žalobkyňa a neumožnil žalovanému, aby sa s týmito dôvodmi oboznámil a vyjadril k nim. Máme za to, že v prípade, ak odvolací súd má úmysel podmieniť existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa podľa § 257 CSP inými dôvodmi ako tými, ktoré uviedla žalobkyňa musí umožniť žalovanému vyjadriť sa k týmto skutočnostiam. Zásada kontradiktórnosti sa totiž neuplatňuje len v súvislosti s podaniami strán ale rovnako tak aj v súvislosti s úkonmi súdu. Žalovaný v súvislosti s konaním odvolacieho má opodstatnenú obavu, že odvolací súd svojím konaním neoprávnene zvýhodnil žalovanú, a tým porušil princíp zakotvený v čl. 6 CSP, princíp rovnosti strán. V uvedenom konaní nebola žiadna zo strán uvedená ako slabšia strana sporu, preto žalovaný nevidí dôvod na to, aby súd takýmto spôsobom zvýhodňoval žalobkyňu.

12. Odvolací súd sa svojím rozhodnutím výrazne odklonil nie len od jednotlivých ustanovení zákona, ale aj od ustálenej rozhodovacej praxe, keď v odôvodnení svojho rozhodnutia v súvislosti s § 393 ods. 3 CSP mal uviesť nielen odôvodnenie samotného rozhodnutia, ale prípadne aj odôvodnenie odklonu od rozhodovacej praxe. Samotný aspekt svojvoľnosti, arbitrárnosti a prekvapivosti je nesúladi s právom na spravodlivý súdny proces a rovnako napĺňa prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

13. K podanému dovolaniu sa písomne vyjadrila žalobkyňa tak, že sa nestotožňuje s názorom žalovaného, že mu súd nesprávnym procesným postupom znemožnil ako strane sporu, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Žalobkyňa je presvedčená o tom, že „súd pozná právo“, a preto uznesenie odvolacieho súdu považuje za zákonné a spravodlivé a nie je presvedčená o tom, že by uznesenie bolo postihnuté vadou podľa § 420 písm. f) CSP. Rovnako je názoru, že neprišlo k porušeniu zásad CSP. Naopak zdôraznila, že práve pri konaniach žalovaného v súvislosti s právnymi úkonmi prevodov nehnuteľností od fyzických osôb dochádza k porušeniu zásady rovnosti subjektov súkromného práva, k porušeniu zásady istoty právnych vzťahov, k porušeniu zásady ochrany vlastníckeho práva, porušeniu dobrej viery ako konania proti zásadám dobrých mravov, porušeniu zásady zákazu poškodzovania práva iného, porušeniu zásady zneužitia subjektívneho práva, porušeniu zásady dobrých mravov, ako aj zásady ochrany slabšieho a iné domnievajú sa, že žalovaný ako ekonomicky silný subjekt (o čom svedčí aj vyše 330 zápisov na listoch

vlastníctva v katastri nehnuteľností) zastúpený fundovaným právny zástupcom nebude konfrontovaný týmito fyzickými osobami z dôvodu ich slabej právnej vedomosti pri prevodoch vlastníctva a predpokladá, že sa pri týchto prevodoch ani nezmieňoval fyzickým osobám ako prevodcom, či svoj spoluvlastnícky podiel ponúkli najskôr ostatným spoluvlastníkom, ako to ukladá Občiansky zákonník, na odkúpenie, ale priamo ich odkúpil aj napriek porušeniu predkupného práva.

14. Nestotožnila sa ani s názorom žalovaného, že odvolanie žalobkyne neobsahovalo podstatné náležitosti odvolania vymedzené v § 363 CSP, a že sa odvolací súd žiadnym spôsobom nevysporiadal s argumentáciou žalovaného a je presvedčená o tom, že sa odvolací súd v uznesení vysporiadal nielen s argumentáciou žalobkyne, ale aj s argumentáciou žalovaného a v žiadnom prípade neporušil právo žalovaného na spravodlivý proces. Žalobkyňa je presvedčená o tom, že odvolací súd na tento prípad správne aplikoval § 257 CSP ako odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok, a že pre vydanie rozhodnutia bola splnená aj podmienka dôvodov hodných osobitného zreteľa.

15. Predpokladá, že odvolací súd prihliadol aj na majetkové, sociálne, osobné, zárobkové, prípadne iné pomery oboch strán sporu a zvažil pri svojom rozhodovaní aj tú okolnosť, že nepriznaním trov konania žalovanému nebola vo významnej miere dotknutá jeho majetková sféra. Práve naopak, ak by súd rozhodol ináč, resp. tak, aká je predstava žalovaného, mohla by sa žalobkyňa ocitnúť vo vážnej majetkovej alebo sociálnej situácii, čo zrejme takto posúdil aj odvolací súd a tým svojím rozhodnutím odstránil neprimeranú tvrdosť voči žalobkyňi, pričom uplatnením moderačného práva dosiahol podľa žalobkyne spravodlivosť pre obidve strany sporu.

16. Žalobkyňa navrhla, aby dovolací súd potvrdil dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu Krajského súdu v Košiciach č. k. 3Co/45/2024-144 z 9. mája 2024, a aby dovolanie žalovaného v celom rozsahu odmietol alebo ako nedôvodné zamietol.

Posúdenie veci dovolacím súdom

17. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“, „Najvyšší súd SR“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je prípustné.

18. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Pokiaľ zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

19. V danom prípade z dovolania žalovaného jednoznačne vyplýva, že napáda uznesenie odvolacieho súdu z 9. mája 2024, ktorým odvolací súd vo výroku jedna zmenil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania tak, že nepriznal stranám sporu právo na náhradu trov konania na súde prvej inštancie a výrokom dva nepriznal stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania, všetko podľa § 420 písm. f) CSP.

20. Dovolací súd v prvom rade skúmal, či uznesenie odvolacieho súdu je rozhodnutím vo veci samej, prípadne konečným rozhodnutím, keďže iba takáto povaha rozhodnutia umožňuje dovolaciemu súdu preskúmať prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP. Dovolací súd dospel k záveru, že v danom prípade prípustnosť podaného dovolania podľa § 420 písm. f) CSP je daná.

21. Podľa § 357 písm. m) CSP jedným z uznesení, proti ktorému je prípustné odvolanie, a ktoré je tak v

danej ním riešenej otázke s konečnou platnosťou preskúmateľné v rámci odvolacieho konania, je aj uznesenie, ktorým prvostupňový súd rozhodol o nároku na náhradu trov konania s konečnou platnosťou, takže rozhodnutie odvolacieho súdu o tomto odvolaní je v otázke nároku na náhradu trov konania rozhodnutím konečným (ktorým sa konanie v tejto otázke nároku končí, pozn.), a teda ho možno v zmysle už uvedeného považovať za rozhodnutie preskúmateľné v dovolacom konaní z dôvodov zmätočnosti ako rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. (Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 275/2018 z 15. augusta 2018, in č. 74/2018 Zbierky nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky).

22. Ustanovenie § 420 CSP zakotvuje prípustnosť dovolania alternatívne buď proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, t. j. proti rozhodnutiu majúcejmu hmotnoprávny charakter, alebo proti rozhodnutiu, ktoré síce nemá charakter rozhodnutia o materii konania, t. j. nejde síce o rozhodnutie vo veci samej, ale ide o rozhodnutie, ktorým odvolací súd o danej otázke rozhodovanie končí inak ako meritórnym (hmotnoprávnym) rozhodnutím vo veci samej. Aj rozhodnutie vo veci samej (t. j. meritórne rozhodnutie) je svojou podstatou a svojimi dôsledkami rozhodnutím, ktorým sa konanie o predmete sporu končí, avšak pre účely posudzovania prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP takéto rozhodnutie nemožno zaradiť do skupiny rozhodnutí „ktorým sa konanie končí“, pretože pre tento účel je už zaradené do skupiny rozhodnutí „vo veci samej“. Za rozhodnutie, ktorým sa konanie pred odvolacím súdom o danej otázke končí, teda možno považovať rozhodnutie, ktorým odvolací súd rozhodol o odvolaní inak ako jeho vecným prejednaním (t. j. rozhodnutie o odmietnutí dovolania alebo o zastavení odvolacieho konania), rozhodnutie odvolacieho súdu o zastavení konania z dôvodu späťvzatia žaloby po rozhodnutí prvostupňového súdu a pred rozhodnutím odvolacieho súdu (§ 370 CSP) a uznesenie, ktorým odvolací súd potvrdil alebo zmenil prvostupňové uznesenie o otázke, ktorej vyriešenie sa týmto uznesením končí, pričom spravidla pôjde o uznesenia odvolacieho súdu, ktorými rozhodol o odvolaní proti uzneseniam podľa § 357 CSP, ktoré síce možno v dovolacom konaní preskúmať z dôvodov zmätočnosti uvedených v § 420 CSP, avšak z dôvodov zásadnej právnej významnosti sú v zmysle § 421 ods. 2 CSP z prieskumu dovolacím súdom vylúčené.

23. Dovolateľ v podanom dovolaní podrobne zdôvodnil, prečo k porušeniu jeho práva došlo, a to tým, že bolo o nároku na náhradu trov konania v dovolacom konaní nesprávne rozhodnuté, keďže mu malo byť priznané plné právo na náhradu trov konania.

24. Podľa § 396 ods. 1, 2 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie. Ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

25. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci, ods. 2 ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

26. Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

27. Podľa názoru dovolacieho súdu pri porušení vecného predkupného práva (§ 140 Občianskeho zákonníka) má dotknutý podielový spoluvlastník možnosť dovolať sa ochrany svojho práva využitím inštitútu relatívnej neplatnosti (§ 40a Občianskeho zákonníka) alebo má možnosť domáhať sa u nadobúdateľa (nového podielového spoluvlastníka), aby mu vec ponúkol na predaj za rovnakých podmienok (§ 603 ods. 3 Občianskeho zákonníka) alebo mu zostane predkupné právo zachované.

28. Podľa bodu 11. uznesenia odvolacieho súdu v prejednávanej veci si žalobkyňa v konaní uplatnila nárok vyplývajúci z porušenia jej predkupného práva v zmysle § 140 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak sa spoluvlastnícky podiel prevádza, majú spoluvlastníci predkupné právo, ibaže ide o prevod blízkej osobe. Žalobkyňa síce v konaní úspešná nebola, ale je zrejmé z dôvodov rozhodnutia, že predkupné právo žalobkyne vo vzťahu k nej porušené bolo. Dovolací súd z obsahu spisu dodáva, že

žalobkyňa v súdnom spore nebola úspešná, pretože nezvolila vhodný spôsob ochrany svojho práva. Inými slovami prehrala súdny spor.

29. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Najvyšší súd SR sa pri posudzovaní odôvodnenia uznesenia krajského súdu v dovolacom konaní nezameriava len na samotný „procesný postup“, t. j. na proces pred vydaním meritórneho rozhodnutia. Z ustálenej judikatúry Ústavného súdu SR, napr. I. ÚS 116/2020, II. ÚS 120/2020, I. ÚS 336/2019 možno konštatovať, že súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie je aj právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov žalobcu, prednesené na súde prvej inštancie i v podanom odvolaní (§ 387 ods. 3 C.s.p.).

30. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť aj nesprávny postup súdu, ktorý sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením ich súdnej ochrany. Ide napríklad o právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom odvolacom návrhu spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

31. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva uvádza, že súdy musia v rozhodnutiach jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, musia sa zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (viď *Garcia Ruiz v. Španielsko*, *Vetrenko v. Moldavsko*, *Kraska v. Švajčiarsko*).

32. Podľa názoru dovolacieho súdu konanie odvolacieho súdu takéto vady vykazuje. Odvolací súd vysvetlil spôsob zmeny rozhodnutia o trovách konania na súde prvej inštancie len v bodoch 11. a 12. odôvodnenia uznesenia, pričom vôbec nereagoval na odvolacie dôvody uplatnené v odvolaní (§ 380 ods. 1 CSP; § 236 CSP). Naviac sám prejudikoval iné meritórne rozhodnutie v spore (rozdielne od právoplatného rozsudku súdu prvej inštancie v merite veci), a to bol tiež rozhodujúci dôvod (základ), na ktorom zdôvodnil predmetné uznesenie a zmeňujúci výrok rozsudku prvej inštancie, čo ale nemožno podľa dovolacieho súdu kvalifikovať ako dostatočný (právne udržateľný) dôvod pre zmenu rozhodnutia o trovách konania na súde prvej inštancie v zmysle § 257 CSP. Takéto rozhodnutie odvolacieho súdu je možné považovať za prekvapivé a arbitrárne. Nemožno opomenúť jednu z rozhodujúcich skutočností, a to, že v tomto druhu sporu nejde o spor s ochranou slabšej strany; naviac žalobkyňa bola už pri spísaní a podaní žaloby zastúpená advokátom, ktorého si sama vybrala. Žalobkyňa v priebehu konania na súde prvej inštancie nežiadala oslobodenie od súdnych poplatkov a neargumentovala svojím sociálnym postavením a finančným statusom, naopak žalobu zdôvodňovala práve tým, že je vlastníčkou nehnuteľného majetku.

33. Dovolacie konanie je v tomto prípade limitované (§ 421 ods. 2 CSP) tak, že je možné skúmať len otázku zmätočnosti, a nie právny rámec rozhodnutia o náhrade trov konania.

34. V posudzovanom prípade obsah spisu tak aktuálne dáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým založil vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP.

35. Z vyššie uvedených dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že na podklade dovolania možno uzavrieť, že dovolanie je prípustné i dôvodné preto postupom podľa § 449 ods. 1 CSP zrušil uznesenie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

36. Ak je rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, sú odvolací súd aj súd prvej inštancie viazané právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

37. O trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania rozhodne odvolací súd v novom rozhodnutí vo veci samej (§ 453 ods. 1 a 3 CSP).

38. Uznesenie prijal senát Najvyššieho súdu SR pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.